

Мунтян С. Д., Тоарка Т.О. Трансформація натюрморту з квітами в історичному аспекті: образ і стиль // Збереження і розвиток традицій пленеру: художня освіта і арт-туризм: тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (1-3 лют. 2019 р., м. Одеса) / коорд.проекту Д. О. Величко; упорядн. А. І. Носенко; відп.секр. Д. О. Величко, А. І. Носенко; ДЗ «Південноукр. Нац. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського». – Одеса: Астропрінт, 2019. – с. 77 – 79.

Ключові слова: натюрморт з квітами, букет, образне рішення, стилістика.

Анотація: показано трансформацію натюрморту з квітами в історичному аспекті, розкрито особливості художнього образу і стилістику творів різних періодів.

Мунтян Стелла Дмитрівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Тоарка Тетяна Олександрівна, здобувач вищої освіти ОС «магістр» Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Трансформація натюрморту з квітами в історичному аспекті: образ і стиль

Ключові слова: натюрморт з квітами, букет, образне рішення, стилістика.

Квітковий натюрморт набув широкого розвитку в живопису XVII ст. Натюрморти з букетами відносяться до періоду історії Нідерландів і Фландрії, який знаменитий своєю жагою до зображення тюльпанів та інших квітів, що вирощували селяни, пристосовуючись до складних кліматичних умов. Квіти передавали не тільки красу світу природи, з якою співіснує людина, а й втілювали глибинний символічний контекст, алегоричні та метафоричні образи.

Голландські квіткові натюрморти привертають своєю художньою виразністю, завершеністю, умінням розкрити натхнення та життя предметного світу. Не дарма, сам термін «натюрморт» (мертва природа) у мові Голландії перекладається і вживається як «тихе життя» речей. Реалізм граничить з ідеалізацією природних форм. Великі парадні чи малі камерні натюрморти з квітами написані дуже ретельно, з найменшими деталями та передачею

матеріальності кожного предмета. Крім того, часто художники додавали різних метеликів, бджіл, равликів та інші об'єкти, що мають символічне значення. При виборі квітів для натюрморту основними критеріями були їх краса і рідкість. Бувало таке, що в одному натюрморті могли бути зображені квіти, що розквітають в різний час.

Італійському натюрморту властиві ритмічна різноманітність композицій, насиченість і яскравість колориту, пластична виразність передачі предметного світу. У період імпресіонізму почалися експерименти з кольором, формою і способом нанесення фарби на полотно. Імпресіоністи на квітковому натюрморті відточували нову живописну техніку. Квіти на полотнах не мають чітких абрисів, форма розчиняється у насиченому рефlekсами просторі. Інший характер мають натюрморти з квітами у митців постімпресіонізму. Ван Гог, Гоген, Сезанн і інші намагалися віднайти постійні характеристики і в пейзажі, і в портреті, і в натюрморті. Предмет сприймається ними як певна кольорова і пластична форма у оточенні інших форм – кольорових плям, що утворюють між собою взаємодію на зразок орнаментального килима. Зображення набуває декоративного звучання.

Російські художники не обійшли стороною натюрморти, а саме квіткові. Вони відзначилися тим, що писали букети польових квітів, а так само любили писати штучні квіти для передачі декоративності в своїх роботах.

Квіти займають особливе місце в культурі країн Сходу. У Китаї здавна існує традиційний жанр «хуаняо» або, як його називають «жарн квітів і птахів». На відміну від європейського натюрморту, де квіти зображуються зрізаними людиною і поміщеними у вазу, квіти у Китайському живописі показані у їх природному середовищі, у оточенні птахів, комах, пейзажу. Традиція такого трактування йде корінням у стародавній культ природи, а також пов'язана з філософськими течіями, що намагаються зрозуміти та описати природу. Китайський живопис глибоко символічний, тому кожна квітка має особливий зміст і зображується у відповідному оточенні.

У сучасному мистецтві панує полістилізм. Художники вивчають можливості різних стилів, епох, матеріалів. Натюрморти з квітами стають засобом, завдяки якому художник висловлює власне бачення світу, почуття та емоції, створює індивідуальний міф.